

Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla)

5 ta' Diċembru 2013*

“Tassazzjoni — VAT — Sitt Direttiva 77/388/KEE — Artikolu 11(A)(1)(a), (2)(a) u (3)(ċ) — Direttiva 2006/112/KE — Artikolu 73, punt (a) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 78 u punt (ċ) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 79 — Valur taxxabbli tal-VAT dovut fir-rigward ta' servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali — Taxxa fuq ix-xandir ta' reklamar kummerċjali”

Fil-Kawżi magħquda C-618/11, C-637/11 u C-659/11,

li għandha bħala suġġett talbiet għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, ippreżentati mis-Supremo Tribunal Administrativo (il-Portugall), b'deċiżjonijiet tat-12 ta' Ottubru 2011, tat-2 ta' Novembru 2011 u tas-16 ta' Novembru 2011, li waslu fil-Qorti tal-Ġustizzja fl-1 ta' Diċembru 2011, fit-12 ta' Diċembru 2011 u fis-27 ta' Diċembru 2011 rispettivament, fil-proċeduri

TVI – Televisão Independente SA

vs

Fazenda Pública,

fil-preżenza ta':

Ministério Público,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla),

komposta minn M. Ilešič, President tal-Awla, K. Lenaerts, Viċi President tal-Qorti tal-Ġustizzja, li qed jaġixxi bħala Imhallef tat-Tielet Awla, C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh u E. Jarašiūnas (Relatur), Imhallfin,

Avukat Ġenerali: P. Cruz Villalón,

Reġistratur: M. Ferreira, Amministratur Prinċipali,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tal-31 ta' Jannar 2013,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għal TVI – Televisão Independente SA, minn N. Pena, avukat,
- għall-Gvern Portugiż, minn L. Inez Fernandes u R. Laires, bħala aġenti,
- għall-Gvern Elleniku, minn M. Germani u I. Bakopoulos, bħala aġenti,

* Lingwa tal-kawża: il-Portugiż.

— għall-Kummissjoni Ewropea, minn P. Guerra e Andrade u L. Lozano Palacios, bħala aġenti,
wara li semgħet il-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali, ipprezentati fis-seduta tal-11 ta' Ġunju 2013,
tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talbiet għal deċiżjoni preliminari jikkonċernaw l-interpretazzjoni tal-Artikolu 11(A)(1)(a), (2)(a) u (3)(c) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-ligijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-dhul mill-bejgħ - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud: bażi uniformi ta' stima (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23, iktar 'il quddiem is-"Sitt Direttiva") kif ukoll tal-Artikolu 73, tal-punt (a) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 78 u tal-punt (c) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 79 tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE, tat-28 ta' Novembru 2006, dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud (ĠU L 347, p. 1).
- 2 Dawn it-talbiet ġew ipprezentati fil-kuntest ta' tliet kawżi bejn TVI – Televisão Independente SA (iktar 'il quddiem "TVI") u l-Fazenda Pública (it-Teżor Pubbliku), dwar iċ-ċaħda tat-talbiet ta' TVI għal eżami mill-ġdid *ex officio* tal-avviżi ta' impożizzjoni tat-taxxa fuq il-valur miżjud (iktar 'il quddiem il-"VAT") li jikkonċernaw ix-xhur ta' Frar 2004, Ottubru 2004 u Jannar 2007.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

- 3 Is-Sitt Direttiva ġiet abrogata u ssostitwita, b'effett mill-1 ta' Jannar 2007, bid-Direttiva 2006/112. Peress li l-kawżi prinċipali dwar il-likwidazzjoni tal-VAT jikkonċernaw ix-xhur ta' Frar u ta' Ottubru 2004 (Kawżi C-637/11 u C-618/11), kif ukoll ix-xahar ta' Jannar 2007 (Kawżi C-659/11), il-leġislazzjoni rilevanti għall-Kawżi C-637/11 u C-618/11 hija s-Sitt Direttiva u, għall-Kawża C-659/11, id-Direttiva 2006/112.
- 4 L-Artikolu 11(A)(1) tas-Sitt Direttiva, dwar l-ammont taxxabbli tal-VAT fit-territorju tal-pajjiż, jipprovdi:

"1. L-ammont taxxabbli għandu jkun:

- a) fir-rigward ta' provvisti ta' oġġetti u servizzi barra dawk msemmija f'(b), (c) u (d) isfel, dak kollox li jikkostitwixxi l-konsiderazzjoni li kien jew irid jinkiseb mill-fornitur mix-xerrej, il-klijenti jew it-tielet parti għal dawn il-provvisti inklużi s-sussidji marbuta direttament mal-prezz tat-tali provvisti;

[...]

2. L-ammont taxxabbli għandu jinkludi:

- a) taxxi, dazji, imposti u ħlasijiet, minbarra t-taxxa fuq il-valur miżjud innifisha;

[...]

3. L-ammont taxxabbli m'għandux jinkludi:

[...]

(ċ) l-ammonti rċevuti minn persuna taxxabbli mix-xerrej jew il-klijent bħala ħlas lura għall-ispejjeż mħallsa fl-isem u għall-akkont ta' l-aħħar u li huma mdaħħla fil-kotba tiegħu f'kont ta' bilanċ. Il-persuna taxxabbli trid tissupplixxi prova ta' l-ammont attwali ta' din in-nefqa u ma tistax tnaqqas kwalunkwe taxxa li setgħet inżammet fuq dawn it-transazzjonijiet.”

5 L-Artikolu 73 tad-Direttiva 2006/112/KE jipprovdi:

“Fir-rigward tal-provvista ta' merkanzija jew servizzi, minbarra kif imsemmi fl-Artikoli 74 sa 77, l-ammont taxxabbli għandu jinkludi dak kollu li jikkostitwixxi ħlas miksub jew li għandu jinkiseb mill-fornitur, għall-provvista, mill-konsumatur jew parti terza, inklużi s-sussidji marbuta direttament mal-prezz tal-provvista.”

6 Il-punt (a) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 78 ta' din id-direttiva jipprovdi:

“L-ammont taxxabbli għandu jinkludi l-fatturi li ġejjin:

a) taxxi, dazji, imposti u piżijiet, minbarra l-VAT innifisha”.

7 Il-punt (ċ) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 79 tad-Direttiva jipprovdi:

“L-ammont taxxabbli m'għandux jinkludi l-fatturi li ġejjin:

[...]

(ċ) l-ammonti rċevuti minn persuna taxxabbli mix-xerrej jew il-klijent bħala ħlas lura għall-ispejjeż mħallsa fl-isem u għall-akkont ta' l-aħħar u li huma mdaħħla fil-kotba tiegħu f'kont ta' bilanċ.”

Id-dritt Portugiż

8 L-Artikolu 16 tal-Kodiċi tat-taxxa fuq il-valur miżjud (Código do imposto sobre o valor acrescentado, iktar 'il quddiem is-CIVA”), jipprovdi:

“1. Bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 2, il-valur taxxabbli fuq il-kunsinna ta' beni u l-provvista ta' servizzi taxxabbli għandu jikkorrispondi għall-valur tal-korrispettiv miskub jew li għandu jinkiseb mix-xerrej, mid-destinatarju jew minn terz.”

[...]

5. Fil-valur taxxabbli ta' kunsinna ta' beni u ta' provvista ta' servizzi taxxabbli, għandhom jiġu inklużi s-segwent:

a) “taxxi, dazji, imposti u ħlasijiet oħra, bl-eċċezzjoni tat-taxxa fuq il-[VAT] infisha;

[...]

6. Ma għandhomx jiġu inklużi fil-valur taxxabbli msemmi fil-punt preċedenti s-segwent:

[...]

c) l-ammonti mħallsa f'isem u għan-nom tax-xerrej tal-beni jew tad-destinatarju tas-servizzi, debitament irregistrati f'kontijiet ta' terzi mill-persuna taxxabbli;

[...]”

- 9 Il-Liġi Nru 42/2004, dwar l-arti ċinematografika u awdjoviżiva (Lei Nru 42/2004 – Lei de Arte Cinematográfica e do Audiovisual), tat-18 ta' Awwissu 2004 (*Diário da República* I, Serje A, Nru 194, tat-18 ta' Awwissu 2004), jipprovdi fl-Artikolu 28, intitolat "It-taxxa fuq ix-xandir":

"1. Ir-reklamar kummerċjali mxandar fl-iswali taċ-ċinema u fuq it-televiżjoni, jiġifieri reklami, sponsorjar, telebejgħ, teletext, tqegħid ta' prodotti kif ukoll reklamar inkluż fi gwidi elettronici ta' programmazzjoni, indipendentement mill-pjattaforma ta' xandir, huwa sugġett għal taxxa tax-xandir, addebitata lil min jirreklama, li tammonta għal 4 % tal-prezz imħallas.

2. L-evalwazzjoni, il-ġbir u t-tassazzjoni tal-ammonti li għandhom jingabru bħala taxxa tax-xandir għandhom jiġu ddefiniti f'dokument legali separat.

- 10 L-Artikolu 50 tal-Liġi-Digriet 227/2006, tal-15 ta' Novembru 2006 (*Diário da República* I, Nru°220, tal-15 ta' Novembru 2006), jipprovdi kif ġej:

"1. Ir-reklamar kummerċjali mxandar fl-iswali taċ-ċinema, fuq it-televiżjoni jew inkluż fi gwidi elettronici ta' programmazzjoni, indipendentement mill-pjattaforma ta' xandir, huwa sugġett għat-taxxa tax-xandir, li hija dovuta mill-persuni li jirreklamaw u tikkostitwixxi dħul għall-[Istituto do Cinema, Audiovisual e Multimédia (iktar 'il quddiem l-"ICAM") u għal Cinemateca Portuguesa – Museu do Cinema (iktar 'il quddiem is-"CP-MC")].

2. Ir-reklamar imsemmi fil-punt preċedenti jinkludi l-avviżi ta' reklamar, is-sostenni tar-reklamar, il-bejgħ bit-televixin, it-teletext u t-tqegħid ta' prodotti.

3. Il-kontribuzzjoni li jsir riferiment għaliha fil-paragrafi preċedenti tithallas bħala sostituzzjoni fiskali, mill-kumpanniji li għandhom liċenzji sabiex joperaw l-ispazju għar-reklamar fiċ-ċinema, minn operaturi jew distributuri tat-televiżjoni li joffru servizzi ta' teletext jew gwidi elettronici ta' programmazzjoni."

- 11 L-Artikolu 51 tal-Liġi-Digriet Nru 227/2006 jipprovdi:

"It-taxxa fuq ix-xandir tammonta għal 4 % tal-prezz tax-xandir jew tat-trażmissjoni tar-reklamar inkwistjoni jew tal-inklużjoni tiegħu fi gwidi elettronici ta' programmazzjoni u tirrappreżenta 3.2 % tad-dħul ta' ICAM u 0.8 % tad-dħul ta' CP-MC".

Il-kawżi prinċipali u d-domandi preliminari

- 12 TVI, fil-kuntest tal-attività awdjoviżiva tagħha fis-suq tat-televixin, ipprovdiet servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali favur diversi xandara matul Frar 2004, Ottubru 2004 u Jannar 2007.
- 13 TVI ffatturat dawn is-servizzi lill-klijenti tagħha billi ziedet b'4 % il-prezz mitlub għax-xandir tar-reklamar kummerċjali, bħala taxxa fuq ix-xandir. Sabiex tikkalkola l-VAT dovuta fuq l-imsemmija servizzi, TVI applikat ir-rata prevista għall-ammonti kollha ffatturati, inkluż it-taxxa fuq ix-xandir, u ħallset il-VAT evalwata għall-perijodi kkonċernati, billi inkludietha fid-dikjarazzjonijiet perijodiċi korrispondenti. Barra minn hekk, TVI ttrasferixxiet id-dħul mill-fatturazzjoni tat-taxxa fuq ix-xandir f'kontijiet temporanji favur ICAM u CP-MC.
- 14 Billi qieset li t-taxxa fuq ix-xandir ma kellhiex tiġi inkluża fil-valur taxxabbli tal-VAT, TVI ppreżentat, quddiem l-awtoritajiet fiskali Portugiżi, talbiet għall-eżami mill-ġdid tal-avviżi ta' impożizzjoni tal-VAT marbuta max-xhur ta' Frar u ta' Ottubru 2004 kif ukoll ta' Jannar 2007. Dawn it-talbiet ġew miċhuda.

- 15 It-Tribunal Administrativo e Fiscal de Sintra (qorti amministrattiva u fiskali ta' Sintra) ċaħdet ir-rikorsi pprezentati minn TVI kontra d-deċiżjonijiet ta' ċaħda tal-imsemmija talbiet abbażi tal-fatt li l-ammont tat-taxxa fuq ix-xandir iffatturat minn TVI lix-xandara kellu jiġi inkluż fil-valur taxxabbli tal-VAT skont l-Artikolu 16(1) u 5(a) tas-CIVA. Din il-qorti qieset li l-ammonti tat-taxxa fuq ix-xandir ma setgħux jitqiesu bħala ammonti mħallsa f'isem u għan-nom tad-destinatarji tas-servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali. Barra minn hekk, hija kkunsidrat li, skont l-Artikolu 28 tal-Liġi Nru 42/2004, it-taxxa fuq ix-xandir kellha rabta diretta ma' din il-provvista ta' servizzi fid-dawl tal-fatt li, peress li kellha bħala għan l-imsemmi servizzi, din kienet inerenti għal dawn tal-aħħar.
- 16 TVI pprezentat appell mis-sentenzi tat-Tribunal Administrativo e Fiscal de Sintra quddiem is-Supremo Tribunal Administrativo (Qorti Suprema Amministrattiva). Quddiem din il-qorti, hija qajmet il-kwistjoni tal-konformità, mal-Artikolu 11(A)(1)(a) u 3(ċ) tas-Sitt Direttiva u mal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, tal-interpretazzjoni tal-Artikolu 16(1) u 6(c) tas-CIVA adottata mill-awtoritajiet fiskali Portugiżi u kkonfermata mis-sentenzi appellati. Skont din l-interpretazzjoni, it-taxxa fuq ix-xandir hija inkluża fil-valur taxxabbli għall-finijiet tal-VAT, peress li hija inerenti għal provvista ta' servizzi u ma tithallasx f'isem u għan-nom tad-destinatarji tas-servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali, minkejja li l-ammonti miġbura jiddaħhlu f'kontijiet temporanji u huma intiżi għall-organi pubbliċi.
- 17 Fil-fatt, TVI ssostni, quddiem din il-qorti, minn naħa, li t-taxxa fuq ix-xandir ma għandhiex rabta diretta mal-provvista ta' servizz ta' xandir ta' reklamar kummerċjali u ma għandhiex tiġi inkluża fil-valur tal-korrispettiv, peress li din it-taxxa ma tikkostitwixxix korrispettiv tas-servizz ipprovdut minn TVI u ma hijiex direttament marbuta mal-provvista ta' dan is-servizz u, min-naħa l-oħra, li t-taxxa fuq ix-xandir tagħmel parti mill-kunċett tad-dritt tal-Unjoni tal-azzjoni f'isem u għan-nom ta' individwu, b'mod li l-ammont ta' din it-taxxa għandu jiġi eskluż mill-valur taxxabbli għall-finijiet tal-VAT.
- 18 Huwa f'dawn iċ-ċirkustanzi li l-Corte d'appello di Roma ddeċidiet li tissospendi l-proċeduri u li tressaq quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari segwenti, bi kliem identifiku fiż-żewġ kawżi prinċipali:
- “1) L-Artikolu 16(1) taċ-CIVA [Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado (Kodiċi tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud)], hekk kif interpretat mis-sentenza kkontestata (fis-sens li t-taxxa tal-wiri [tax-xandir] fuq riklami kummerċjali hija inerenti għall-provvista ta' servizzi pubbliċitarji u li għalhekk għandha tiġi inkluża fil-valur taxxabbli tal-provvista ta' servizzi permezz tal-VAT) huwa kompatibbli mad-dispożizzjoni tal-Artikolu 11A(1)(a) [tas-Sitt Direttiva] (li issa sar l-Artikolu 73 tad-[Direttiva 2006/112]), b'mod partikolari bħala kunċett ta' “konsiderazzjoni li kien jew irid jinkiseb mill-fornitur mix-xerrej [...] għal dawn il-provvisti”?
- 2) L-Artikolu 16(6)(c) taċ-CIVA, hekk kif interpretat mis-sentenza kkontestata (fis-sens li t-taxxa ta' wiri [tax-xandir] ta' reklam kummerċjali ma tikkostitwixxix ammont imħallsa f'isem id-destinatarju tas-servizzi, minkejja li mill-perspettiva ta' kontabbiltà hija rreġistrata f'kontijiet ta' bilanċ ta' terzi u hija intiża li tiġi sottomessa lil entitajiet pubbliċi, u f'dan ir-rigward mhijiex eskluża mill-bażi taxxabbli tal-VAT) huwa kompatibbli mad-dispożizzjoni tal-Artikolu 11A(3)(ċ) [tas-Sitt Direttiva] (li issa sar l-Artikolu 79(ċ) tad-[Direttiva 2006/112], b'mod partikolari bħala kunċett ta' ‘ammonti rċevuti minn persuna taxxabbli mix-xerrej jew il-klijent bħala hlas lura għall-ispejjeż imħallsa fl-isem u għall-akkont tal-aħħar u li huma mdaħhla fil-kotba tiegħu f'kont ta' bilanċ’?”
- 19 Permezz ta' digriet tal-President tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-18 ta' Jannar 2012, il-Kawżi C-618/11, C-637/11 u C-659/11 ġew magħquda għall-finijiet tal-proċedura orali u tas-sentenza.

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ammissibbiltà

- 20 Il-Gvern Portugiż jesprimi dubji fir-rigward tal-ammissibbiltà tad-domandi preliminari. Fir-rigward tad-domandi preliminari magħmula fil-Kawżi C-618/11 u C-637/11, huwa jsostni li l-leġiżlazzjoni Portugiża li ttiprovdi l-applikazzjoni tat-taxxa fuq ix-xandir ma kinitx applikabbli *ratione temporis* meta sehhew il-fatti fil-kawża prinċipali. Barra minn hekk, huwa jsostni li t-tliet deċiżjonijiet ta' rinviju ma jinkludux deskrizzjoni preċiża u kompleta tad-dritt Portugiż kif ukoll tad-dritt tal-Unjoni applikabbli fil-kawża prinċipali. B'mod partikolari, il-Gvern Portugiż isostni li l-qorti tar-rinviju fil-Kawża C-659/11 naqset milli ssemmi l-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva u l-punt (a) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 78 tad-Direttiva 2006/112.
- 21 F'dan ir-rigward, għandu jittfakkar, fl-ewwel lok, li skont ġurisprudenza stabbilita, fil-kuntest ta' proċedura skont l-Artikolu 267 TFUE, ibbażata fuq separazzjoni ċara tal-funzjonijiet bejn il-qorti nazzjonali u l-Qorti tal-Ġustizzja, hija biss il-qorti nazzjonali li għandha ġurisdizzjoni sabiex tikkonstata u tevalwa l-fatti inkwistjoni fil-kawża prinċipali kif ukoll sabiex tinterpreta u tapplika d-dritt nazzjonali. Bl-istess mod, hija biss il-qorti nazzjonali li quddiemha tressqet il-kawża u li għandha tassumi r-responsabbiltà tad-deċiżjoni ġudizzjarja, li għandha tevalwa, fid-dawl taċ-ċirkustanzi partikolari tal-kawża, kemm il-htieġa kif ukoll ir-rilevanza tad-domandi li hija tressaq quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja (sentenza tad-29 ta' Novembru 2012, Econord, C-182/11 u C-183/11, punt 21 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata). B'mod partikolari, ma hijiex il-Qorti tal-Ġustizzja li għandha tivverifika l-eżattezza tal-kuntest leġiżlattiv u fattwali li l-qorti tar-rinviju tistabbilixxi taht ir-responsabbiltà tagħha stess (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-1 ta' Diċembru 2005, Burtscher, C-213/04, Ġabra p. I-10309, punt 35 u l-ġurisprudenza ċċitata). Konsegwentement, meta d-domandi magħmula jkun jikkonċernaw l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni, il-Qorti tal-Ġustizzja tkun, fil-prinċipju, marbuta tiddeċiedi (sentenza Econord, iċċitata iktar 'il fuq, punt 21).
- 22 Id-determinazzjoni tal-leġiżlazzjoni nazzjonali applikabbli *ratione temporis* fil-Kawżi C-618/11 u C-637/11 tikkostitwixxi għalhekk kwistjoni ta' interpretazzjoni tad-dritt nazzjonali li taqa' taht il-ġurisdizzjoni tal-qorti tar-rinviju biss.
- 23 Fit-tieni lok, fir-rigward tal-preżentazzjoni tad-dritt applikabbli fid-deċiżjonijiet tar-rinviju, għandu jiġi rrilevat li, skont ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-htieġa li tinghata interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni li tkun utli għall-qorti nazzjonali tirrikjedi li din il-qorti tiddefinixxi l-kuntest fattwali u leġiżlattiv tad-domandi magħmula minnha jew li, minn tal-inqas, tispjega ċ-ċirkustanzi fattwali li fuqhom huma bbażati dawn id-domandi (sentenzi tas-17 ta' Frar 2005, Viacom Outdoor, C-134/03, Ġabra p. I-1167, punt 22, u tas-17 ta' Lulju 2008, Raccanelli, C-94/07, Ġabra p. I-5939, punt 24).
- 24 F'dan ir-rigward, għandu jiġi enfasizzat li l-informazzjoni pprovduta fid-deċiżjonijiet tar-rinviju sservi mhux biss sabiex tippermetti lill-Qorti tal-Ġustizzja tagħti risposti utli, iżda tagħti wkoll lill-Gvernijiet tal-Istati Membri kif ukoll lill-partijiet oħra kkonċernati l-possibbiltà li jipprezentaw osservazzjonijiet skont l-Artikolu 23 tal-Istatut tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea (sentenza tas-27 ta' Novembru 2012, Pringle, C-370/12, punt 85 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 25 Fil-każ ineżami, minn naħa, għandu jiġi kkonstatat li d-deċiżjonijiet ta' rinviju jinkludu mhux biss preżentazzjoni tal-fatti li taw lok għall-kawża, iżda wkoll, sa fejn huma jipprezentaw fid-dettall il-pożizzjoni ta' TVI u l-pożizzjoni tal-qorti li quddiemha tressqu rikorsi kontra deċiżjonijiet li jiċhdu t-talbiet għall-eżami mill-ġdid tal-avviżi ta' impożizzjoni inkwistjoni, ta' elementi suffiċjenti li jippermettu li jiġi ddefinit il-kuntest leġiżlattiv u fattwali tad-domandi preliminari. Għaldaqstant, dawn

jippermettu lill-Qorti tal-Ġustizzja tagħti risposta utli lill-qorti tar-rinviju. Barra minn hekk, id-domandi preliminari jindikaw b'mod ċar id-dispożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni li tistaqsi dwarhom il-qorti tar-rinviju.

- 26 Min-naħa l-oħra, l-osservazzjonijiet ippreżentati mir-rikorrenti fil-kawża prinċipali, mill-Gvernijiet tal-Portugall u tal-Greċja kif ukoll mill-Kummissjoni Ewropea jikkonfermaw li l-punti ta' liġi u ta' fatt kif iddefiniti fid-deċiżjonijiet tar-rinviju kienu suffiċjenti fis-sens tal-ġurisprudenza mfakkra fil-punt 24 tas-sentenza preżenti.
- 27 Fl-aħħar lok, fir-rigward tal-omissjoni mill-qorti tar-rinviju li ssemmi r-regoli kollha tad-dritt tal-Unjoni rilevanti fil-Kawża C-659/11, għandu jiġi rrilevat li, anki jekk, fuq livell formali, din il-qorti tillimita d-domandi tagħha għall-interpretazzjoni, minn naħa, tal-Artikolu 11(A)(1)(a) u 3(ċ) tas-Sitt Direttiva, u min-naħa l-oħra, tal-Artikoli 73 u tal-punt (ċ) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 79 tad-Direttiva 2006/112, tali fatt ma jostakolax il-fatt li, sabiex tipprovdiha b'risposta utli, il-Qorti tal-Ġustizzja għandha tiegħu inkunsiderazzjoni r-regoli tad-dritt tal-Unjoni li ma għamlitx referenza għalihom il-qorti tar-rinviju fid-domandi tagħha (ara, f'dan is-sens, sentenza tat-3 ta' April 2008, Militzer & Münch, C-230/06, Ġabra p. I-1895, punt 19 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).
- 28 Minn dak li ntqal jirrizulta li l-Qorti tal-Ġustizzja għandha biżżejjed punti ta' fatt u ta' liġi sabiex tinterpreta r-regoli tad-dritt tal-Unjoni kkonċernati u tagħti risposti utli għad-domandi magħmula.
- 29 F'dawn iċ-ċirkustanzi, għandu jiġi kkunsidrat li t-talbiet għal deċiżjoni preliminari huma ammissibbli.

Fuq il-mertu

- 30 Permezz tad-domandi tagħha, li għandhom jiġu eżaminati flimkien, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 11(A)(1)(a), (2)(a) u 3(ċ) tas-Sitt Direttiva kif ukoll l-Artikolu 73, il-punt (a) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 78, u l-punt (ċ) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 79 tad-Direttiva 2006/112 għandhomx jiġu interpretati fis-sens li taxxa, bħat-taxxa fuq ix-xandir prevista mil-leġiżlazzjoni Portugiża favur arti ċinematografika u awdjoviżiva li hija dovuta mix-xandara, iżda mhallsa mill-fornituri ta' servizzi tax-xandir ta' reklamar kummerċjali b'mekkaniżmu magħruf bħala ta' "sostituzzjoni fiskali" u li tkun iddahlet f'kontijiet temporanji, għandha tiġi inkluża fil-valur taxxabbli tal-VAT dovuta fuq is-servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali.
- 31 Il-Gvernijiet tal-Portugall u tal-Greċja kif ukoll il-Kummissjoni huma tal-fehma li taxxa bħat-taxxa fuq ix-xandir għandha tiġi inkluża fil-valur taxxabbli tal-VAT dovuta fuq servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali sa fejn il-fatt li wassal għal tali taxxa fuq ix-xandir huwa direttament marbut mal-provvista ta' servizzi ta' xandir tar-reklamar kummerċjali u jikkoinċidi mal-fatt li ta lok għall-kawża tal-VAT dovuta fuq l-imsemmija servizzi. Barra minn hekk, skont il-Gvern tal-Greċja, peress li l-fatt li ta lok għat-taxxa fuq ix-xandir huwa l-provvista ta' servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali, mixtieqa miż-żewġ partijiet kontraenti, li l-hlas tagħhom ma seħx biss għan-nom tal-benefiċjarju tal-provvista, l-eċċezzjoni prevista fl-Artikolu 11(A)(3)(ċ) tas-Sitt Direttiva u tal-punt (ċ) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 79 tad-Direttiva 2006/112 ma tistax tiġi applikata.
- 32 Min-naħa l-oħra, TVI tqis li t-taxxa fuq ix-xandir ma għandhiex tiġi inkluża fl-imsemmi valur taxxabbli. Skont TVI, it-taxxa fuq ix-xandir ma hijiex il-korrispettiv ta' servizz ipprovdut minnha fid-dawl tal-fatt li din it-taxxa ma għandhiex rabta diretta mal-provvista tas-servizzi tagħha. TVI ssostni li l-fatt li ta lok għat-taxxa fuq ix-xandir huwa differenti minn dak tal-VAT, jiġifieri x-xandir tar-reklamar kummerċjali, minn naħa, u kull attività ta' provvista ta' servizzi ta' reklamar, min-naħa l-oħra.

- 33 F'dan ir-rigward, għandu jifmakkar li, skont l-Artikolu 11(A)(1)(a) tas-Sitt Direttiva u l-Artikolu 73 tad-Direttiva 2006/112, il-valur taxxabbli tal-VAT jinkludi dak kollu li jikkostitwixxi l-korrispettiv miksub jew li għandu jinkiseb mill-fornitur għal dawn it-tranzazzjonijiet min naħa tax-xerrej, tal-benefiċjarju jew ta' terz. L-Artikolu 11(A)(2) u (3) tas-Sitt Direttiva kif ukoll il-punt (a) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 78, u l-punt (ċ) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 79 tad-Direttiva 2006/112 jelenkaw ċerti elementi li għandhom jiġu inklużi fil-valur taxxabbli u oħrajn li għandhom jiġu esklużi (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-1 ta' Ġunju 2006, De Danske Bilimportører, C-98/05, Ġabra p. I-4945, punt 15, kif ukoll tat-28 ta' Lulju 2011, Lidl & Companhia, C-106/10, Ġabra p. I-7235, punti 30 u 31).
- 34 Għaldaqstant, l-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva u l-punt (a) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 78 tad-Direttiva 2006/112 jipprovdu li t-taxxi, dazji, imposti u hlasijiet, minbarra l-VAT innifisha, għandhom jiġu inklużi fil-valur taxxabbli.
- 35 L-Artikolu 11(A)(3)(ċ) tas-Sitt Direttiva u l-punt (ċ) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 79 tad-Direttiva 2006/112 jipprovdu, minn naħa tagħhom, li għandhom jiġu esklużi mill-valur taxxabbli tagħhom l-ammonti rċevuti minn persuna taxxabbli minn naħa tal-akkwiredent jew tal-benefiċjarju tagħha, bħala rimbors tal-ispejjeż esposti f'isem u għan-nom ta' dawn tal-aħħar u li jiddaħħlu f'kontijiet temporanji.
- 36 Għaldaqstant, sabiex jiġi stabbilit jekk taxxa fuq ix-xandir bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali għandhiex tiġi inkluża fil-valur taxxabbli tal-VAT dovuta fuq is-servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali jew, *a contrario*, għandhiex tiġi eskluża, għandu jiġi ddeterminat minn qabel jekk taqax taħt il-kunċett ta' "taxxi, dazji, imposti u hlasijiet" fis-sens tal-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva u tal-punt (a) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 78 tad-Direttiva 2006/112.
- 37 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja diġà spjegat li, sabiex taxxi, dazji, imposti u hlasijiet ikunu jistgħu jagħmlu parti mill-valur taxxabbli tal-VAT minkejja li ma jkunux jirrapprezentaw valur miżjud u ma jkunux jikkostitwixxu l-korrispettiv ekonomiku ta' provvisti ta' servizzi, għandhom ikollhom rabta diretta ma' din il-provvista (ara, f'dan is-sens, sentenzi tal-20 ta' Mejju 2010, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja, C-228/09, punt 30, kif ukoll Lidl & Companhia, iċċitata iktar 'il fuq, punt 33).
- 38 Għandu jiġi rrilevat, preliminarjament, li t-taxxa fuq ix-xandir ma tikkostitwixxix il-korrispettiv ekonomiku ta' provvisti ta' servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali u ma tirrapprezentax valur miżjud.
- 39 Fir-rigward tal-kwistjoni dwar jekk it-taxxa fuq ix-xandir tirrapprezentax rabta diretta mal-provvista ta' servizzi fuq ix-xandir tar-reklamar kummerċjali, minn ġurisprudenza stabbilita jirriżulta l-kwistjoni dwar jekk il-fatt li ta lok għall-imsemmija taxxa inkwistjoni jikkoincidix ma' dak tal-VAT huwa fattur determinanti sabiex tiġi stabbilita l-eżistenza ta' tali rabta diretta (ara, f'dan is-sens, sentenzi ċċitati iktar 'il quddiem De Danske Bilimportører, punti 17 u 18, kif ukoll Il-Kummissjoni vs Il-Polonja, punti 30 sa 32).
- 40 F'dan il-każ, kif jirriżulta mid-deċiżjoni tar-rinviju, skont l-Artikolu 28(1) tal-Liġi Nru 42/2004, ir-reklamar kummerċjali mxandar fl-iswali taċ-ċinema u fuq it-televiżjoni, b'mod iktar speċifiku l-avviżi tar-reklamar, is-sostenni tar-reklamar, it-telebejgħ, it-teletext, it-tqegħid tal-prodott, jew l-inklużjoni ta' prodotti fi gwidi elettronici ta' programmazzjoni, tkun xi tkun il-pjattaforma ta' emmissjoni, hija suġġetta għal taxxa fuq ix-xandir li għandha tiġi sostnuta miix-xandara, li jirrapprezentaw 4 % tal-prezz imħallas minnhom. Mill-Artikolu 50(1) tad-Digriet-Liġi Nru 227/2006 jirriżulta li s-somom imħallsa abbażi ta' din it-taxxa fuq ix-xandir jikkostitwixxu dħul għal ICAM u għal CP-MC.

- 41 Mill-imsemmija leġislazzjoni Portugiża għalhekk jirriżulta, kif sostna barra minn hekk il-Gvern tal-Portugall qabel is-seduta quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja, li l-fatt li ta lok għat-taxxa fuq ix-xandir jikkoinċidi ma' dak tal-VAT dovuta fuq is-servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali. Fil-fatt, it-taxxa fuq ix-xandir issir eżigibbli b'effett minn meta tali servizzi jkunu pprovduti u ssir eżigibbli biss jekk tali servizzi jiġu pprovduti.
- 42 Konsegwentement, taxxa bħat-taxxa fuq ix-xandir għandha rabta diretta mal-provvista ta' servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali, peress li l-fatti li taw lok għat-taxxa fuq ix-xandir u għall-VAT jikkoinċidu. Għaldaqstant, din taqa' taħt il-kuncett ta' "taxxi, dazji, imposti u hlasijiet" imsemmija fl-Artikolu 11(A)(2)(a) tas-Sitt Direttiva u fil-punt (a) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 78 tad-Direttiva 2006/112.
- 43 Din il-konklużjoni ma hijiex ikkonfutata mill-fatt li, skont l-Artikolu 50(3) tad-Digriet-Liġi Nru 227/2006, it-taxxa fuq ix-xandir hija likwidata, b'mekkaniżmu magħruf bħala "sostituzzjoni fiskali", mill-fornituri ta' servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali.
- 44 Kif jirriżulta mill-osservazzjonijiet bil-miktub u mis-sottomissjonijiet orali ppreżentati quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja, skont l-imsemmi mekkaniżmu, it-taxxa fuq ix-xandir, minkejja li dovuta mill-benefiċjarji tas-servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali, jiġifieri x-xandara, hija mħallsa mill-fornitur ta' dawn is-servizzi.
- 45 Madankollu, il-partijiet fil-kawża prinċipali kif ukoll dawk li ppreżentaw osservazzjonijiet quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja ma jaqblux dwar il-portata ta' dan il-mekkaniżmu kif previst fil-leġislazzjoni Portugiża. TVI ssostni li, billi tiġbor l-ammonti dovuti mill-benefiċjarji tas-servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali, u billi ddahhal dawn l-ammonti f'kontijiet temporanji kif ukoll thallashom lill-Istat, hija thallas it-taxxa fuq ix-xandir f'isem u għan-nom tal-klijenti tagħha. Il-Gvern tal-Portugall kif ukoll il-Kummissjoni jqisu, min-naħa l-oħra, li TVI hija responsabbli għall-hlas tat-taxxa fuq ix-xandir, fid-dawl tal-fatt li l-benefiċjarji tas-servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali ma għandhomx relazzjoni diretta mal-awtoritajiet fiskali Portugiżi. Għaldaqstant, fil-fehma tagħhom, TVI thallas it-taxxa fuq ix-xandir f'isimha u għan-nom tagħha stess.
- 46 Madankollu, anki jekk jitqies li TVI thallas it-taxxa fuq ix-xandir f'isimha u għan-nom tal-klijenti tagħha stess, dan ma jkunx ifisser li mekkaniżmu ta' sostituzzjoni fiskali bħal dak inkwistjoni fil-kawża prinċipali huwa ekwiparabbli għal rimbors tal-ispejjeż fis-sens tal-Artikolu 11(A)(3)(c) tas-Sitt Direttiva jew tal-punt (c) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 79 tad-Direttiva 2006/112.
- 47 Barra minn hekk, kif irrileva l-Avukat Ġenerali fil-punti 48, 50 u 51 tal-konklużjonijiet tiegħu, mill-osservazzjonijiet tal-Gvern Portugiż u tal-Kummissjoni jirriżulta b'mod partikolari li huma jikkonkludu mill-Artikoli 18 u 20 tal-Liġi ġenerali tat-taxxa (Lei Geral Tributária) li hija l-persuna li thallas it-taxxa fuq ix-xandir, bħala "sostitut fiskali", li hija responsabbli għall-hlas tagħha; li TVI hija marbuta thallas din it-taxxa anki jekk ix-xandara ma hallsux għas-servizzi ta' xandir tar-reklamar kummerċjali inkwistjoni, u anki jekk din it-taxxa ma hijiex rimborsata mill-imsemmija xandara; u li l-awtoritajiet kompetenti ma jistgħux jitolbu l-imsemmija taxxa mingħand dawn ix-xandara anki f'każ li TVI ssir insolventi. Għaldaqstant, il-leġislazzjoni Portugiża, li l-interpretazzjoni tagħha għandha esklużivament issir mill-qorti nazzjonali, tidher li tippovdi li TVI thallas din it-taxxa f'isimha u għan-nom tagħha stess.
- 48 Fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet kollha, ir-risposta li għandha tingħata għad-domandi magħmula għandha tkun li l-Artikolu 11(A)(1)(a), (2)(a) u (3)(c) tas-Sitt Direttiva kif ukoll l-Artikolu 73, il-punt (a) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 78 u l-punt (c) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 79 tad-Direttiva 2006/112 għandhom jiġu interpretati fis-sens li taxxa, bħat-taxxa fuq ix-xandir prevista mil-leġislazzjoni Portugiża favur arti ċinematografika u awdjoviziwa, għandha tiġi inkluża fil-valur taxxabbli tal-VAT dovuta fuq servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali.

Fuq l-ispejjeż

- 49 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, minbarra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jithallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tielet Awla) taqta' u tiddeċiedi:

L-Artikolu 11(A)(1)(a), (2)(a) u (3)(ċ) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-dhul mill-bejgħ - Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud: bazi uniformi ta' stima, kif ukoll l-Artikolu 73, il-punt (a) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 78 u l-punt (ċ) tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 79 tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112, tat-28 ta' Novembru 2006, dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud, għandhom jiġu interpretati fis-sens li taxxa, bhat-taxxa fuq ix-xandir prevista mil-leġislazzjoni Portugiża favur arti ċinematografika u awdjoviziva, għandha tiġi inkluża fil-valur taxxabbli tal-VAT dovuta fuq servizzi ta' xandir ta' reklamar kummerċjali.

Firem